

UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -malli SEURANTARAPORTTI 7.4.2020

LAPSIYSTÄVÄLLINEN KUNTA -TYÖN KOORDINAATION RAKENNE

Nokian kaupungin koordinaattorirakenne on kaksitasoinen. Koordinaatioryhmä toimii kaupungin hyvinvointiryhmän alatyöryhmänä. Hyvinvointiryhmä tukee ja hyväksyy koordinaatioryhmän esitykset ja toimeenpanosta huolehditaan yhteistyössä. Koordinaation rakenteessa on huomioitu päätöksenteko, tiedonkulku ja tiedon nopea hankkiminen lapsilta. Ryhmällä on riittävä mandaatti ja asiat ovat edenneet joustavasti. Koordinaatioryhmässä on tällä hetkellä koulukuraattori, luokanopettaja, erityisopettaja, terveydenhoitaja, MLL:n edustus, nuorisovaltuuston edustaja, varhaiskasvatusyksikön johtaja, maahanmuuttajatyön koordinaattori, nuorisokoordinaattori, sivistyslautakunnan vara pj., vammaispalvelun johtaja, johtava rehtori, varhaiskasvatuksen johtaja, vapaa-aika johtaja, sivistysjohtaja. Koordinaatioryhmässä ei ole edustajaa kaupunkikehityksestä tai konsernipalveluista. Edustus näiden tahojen osalta on hyvinvointiryhmässä. Ryhmän kokoonpano on täydennetty alkuperäisestä. Koordinaattorin työ on järjestetty varhaiskasvatuksessa sisäisin järjestelyin, mutta ulkopuolelta työlle ei ole osoitettu resursseja. Rakenne koetaan toimivana, eivätkä poissaolot vaikuta työn etenemiseen, koska määrällisesti ryhmässä on henkilöitä paljon. Ryhmässä käytävän keskustelun laajenemista ja organisoitumista tulee tarkentaa, miten organisoituu eri toimialueilla. Saavatko hyvinvointiryhmässä edustettuna olevat tahot riittävästi tietoa esimerkiksi konserni- ja kaupunkikehityspalvelut?

Koordinaatioryhmä on kokoontunut säännöllisesti noin 1-2 kuukauden välein tarpeen mukaan. Hyvinvointiryhmässä Lapsiystävällinen kunta -työtä on käsitelty kolmesti (mallin esittely, alkukartoituksen tulokset ja kehittämiskohteista päättäminen, toimintasuunnitelma ja sen hyväksyminen). Lasten ja nuorten osallisuus ryhmän työssä toteutuu nuorisovaltuuston edustajan läsnäololla, lapsille ja nuorille suunnatuilla kyselyillä tai haastatteluilla sekä Lasten Parlamentin ja Nuorisovaltuuston edustajia kuullen. Nuorisoedustaja kokee, että häntä on kuunneltu, kysytty mielipidettä ja kannustettu. Asiat on viety nuorisovaltuuston kokoukseen ja tulevaisuudessa niitä voisi käsitellä laajemminkin. Koordinaatioryhmässä koetaan, että nuorisovaltuuston edustajan läsnäolo on tärkeää ja hän ottaa asioita puheeksi ja kertoo myös eriävän mielipiteen. Ilmapöytä koordinaatioryhmässä on avoin ja hyvä.

LAPSIYSTÄVÄLLINEN KUNTA -TOIMINTASUUNNITELMA JA KEHITTÄMISTYÖN TAVOITTEIDEN ASETTAMINEN

Alkukartoitus on tehty laajassa yhteistyössä ja eri toimielimet arvioivat heille lähetettyjä kohtia. Lasten ja nuorten vastaukset liitettiin osaksi alkukartoitusta. Alkukartoitus ohjasi toimintasuunnitelman laatimista. Tavoitteiden asettamisessa päädyimme LYK -ohjelman sitouttamisen ja laajenemisen näkökulmaan, mutta asetimme myös pidemmän tähtäimen tavoitteita. Nämä tavoitteet nousivat kaupunkimme lasten ja nuorten hyvinvointiin liittyvistä tarpeista. Toimintasuunnitelmaan poimittiin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmasta tavoitteita, jotka ovat sekä

ajankohtaisia kehittämiskohteita että yhdistyvät alkukartoituksessa saatuihin tuloksiin. Tavoitteiden asettaminen pohdittiin koordinaatioryhmässä ja hyväksyttiin hyvinvointiryhmässä. Toimintasuunnitelman tarkemmassa suunnittelussa koordinaattori toimi yhteistyössä kyseisten toimialueiden ja henkilöiden kanssa. Koordinaatioryhmä seuraa toimenpiteiden etenemistä toimintasuunnitelman mukaisesti ja osittain yhteistyössä lasten ja nuorten verkostoryhmän kanssa. Koordinaattori on tarvittaessa yhteydessä eri toimijoihin selvittääkseen asian etene- mistä.

1.-9. -luokkalaiset arvioivat Nokialla hyvin olevia ja kehitettäviä asioita. Varhaiskasvatuskäisten osalta hyödynnettiin lasten tekemää arviointia leikistä ja vuorovaikutuksesta. Lisäksi on hyödyn- netty lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan aiemmin kerättyä tietoa. Lasten esiin tuomien asioiden kehittämistyö käynnistyi jo ennen toimintasuunnitelman laatimista. Lasten ja nuorten ajatukset ovat olleet kehittämistyön keskiössä. Lasten moninaisuus toimintasuunnitelmassa on huomioitu, mutta siihen voisi vielä kiinnittää enemmän huomiota peruspalveluissa toteutetta- van kehittämistyön osalta.

LAPSIYSTÄVÄLLINEN KUNTA -TYÖN TOIMENPITEIDEN TOTEUTTAMINEN

Toimintasuunnitelma on laadittu ajalle 2019-2021 ja moni toimenpide on jo käynnistynyt. Kaikki toimenpiteet ovat käynnistyneet jollakin tasolla ja ne ovat lähteneet liikkeelle suunnitellusti. Toimintasuunnitelman konkreettiset tulokset ovat vielä vähäisiä, mutta useita osatuloja on jo tähän mennessä saatu. Lapsen oikeuksien päivän vietto laajentui vuonna 2019 lapsen oikeuksien viikon viettämiseksi. Johtaville viranhaltijoille ja päättäjille on laadittu ”sitouttamismateriaali”, mutta itse tilaisuus siirtyi poikkeustilanteen vuoksi. Koulutusta on sovittu toteutettavaksi esi- miehille, eri toimialoille ja lasten kanssa työskenteleville, Lyk -malli on sidottu useisiin ohjelmiin ja asiakirjoihin, luotu kotisivu tiedottamiseen mallin etenemisestä, aloitettu viestintäsuunnitel- man laatiminen, luotu matalan kynnyksen harrastustoiminnan konsepti PuuHa-iltapäivät ja otettu Nuorisopassi -sovellus käyttöön. Lisäksi on kehitetty oppilaskuntatyön rakenteita tukevia toimintoja, vaikuttajapolkua sekä laadittu lasten arviointikysymykset laadunarvioinnin tueksi varhaiskasvatuksessa. Onnistumisena koetaan, että lyk -työn periaatteita on viety useisiin kau- pungin toimintaa ohjaaviin asiakirjoihin. Haasteena on sitoutuminen ja tietoisuuden leviäminen sekä lasten osallisuuden huomioiminen osana toimintakulttuuria.

LAPSIYSTÄVÄLLINEN KUNTA -MALLIN TOTEUTTAMISTA OHJAAVAT PÄÄPERIAATTEET

Toimintasuunnitelman ensimmäiset tavoitteet (tietoisuuden lisääminen ja viestintä) sekä niihin liittyvät toimenpiteet, koordinaatioryhmä valitsi kaikkien toimijoiden mukaan saamiseksi ja toi- mintakulttuurin muuttamiseksi. LYK -mallin tavoitteet Nokian kaupungin strategiassa esiintyvät osana kaikkia kuntalaisia.

Lapsivaikutusten arvioinnista on Nokialla tehty päätös ja ohjeistus, mutta sen toteutumista ei ole seurattu. Lapsivaikutusten arviointi on valittu yhdeksi kehittämistoimenpiteeksi Nokian LYK-toimintasuunnitelmassa. Lapset ja nuoret ovat osallistujina, toimijoina tai arvioijina useissa toimintasuunnitelman toimenpiteissä. Erikseen ei ole kuitenkaan kirjattu haavoittuvassa asemassa olevien lasten osallisuutta muissa kuin heihin kohdistuvissa kehittämiskohteissa. Haavoittuvassa asemassa olevien lasten näkökulma tulee tuoda esiin tietoisuuden lisäämiseen ja viestintään liittyvissä toimissa.

VIESTINTÄ

Kunnan sisällä on viestitty eri tavoin LYK -työstä. Koordinaattori on kiertänyt esittelemässä mallia (sivistyspalvelujen johtoryhmä, hyvinvointiryhmä, kaupungin johtoryhmä, oppilaskuntien ohjaavat opettajat, Lasten Parlamentti, Seuraparlamentti, valtuusto, Tulevaisuustiimi, varhaiskasvatuksen johto) ja pyrkinyt osallistamaan eri tahoja mukaan. Mallista ja sen etenemisestä on tehty kaupungin Intraan esittelyvideo ja Nokian kaupungin kotisivuille on luotu LYK -sivu, josta voi seurata työn etenemistä. LYK -työn eri vaiheiden toteutumisesta on tehty kaupungin etusivun uutisia (malliin mukaan pääseminen, lasten kyselyn koonti, alkukartoituksen koonti ja valitut kehittämiskohteet) ja niitä on jaettu sosiaalisen median kanavissa. Paikallislehden kanssa on sovittu yhteistyöstä ja kaupungin omassa asukaslehdessä on palsta, jossa käsitellään kunnan lapsiystävällisyyttä (kuntalaisten ja lasten ajatuksia, toimenpiteitä tai ohjelman etenemistä). Lapsille ja nuorille viestitään edustuksellisten kanavien ja Wilman kautta. Lapsen oikeuksien viikkoa vietetään päiväkodeissa, kouluissa ja nuorisopalveluissa ja tehdään oikeuksia tunnetuksi.

SEURAAVAT ASKELEET

Lapsiystävällinen kunta -työ jatkuu toimintasuunnitelman mukaisesti. Seuraavaksi laaditaan vuosikello LYK -työlle, aloitetaan lapsen oikeuksien viikon suunnittelu ja syksyllä toteutetaan koulutukset sekä tehdään talousarvion laadintaohje ja viestintäsuunnitelma LYK -työlle.

PALAUTE UNICEF

Olemme saaneet hyvin ohjausta mallin toteuttamiseen ja materiaalit ovat ajatuksia herättäviä. Työ koetaan tärkeänä ja UNICEF on onnistunut tuomaan uusia näkökulmia työhön.